

L' ART DEL PAGÈS

SECCIÓ BIBLIOGRÁFICA

INFORME SOBRE 'LS CEPS DELS ESTATS UNITS D' AMÉRICA

La Excm. Diputació provincial de Barcelona ha tingut la galanteria de remetrems un exemplar del voluminós informe del Dr. don Frederich Trémols y Borrell, enviat á la América del Nort per la expressada corporació pera verificar los corresponents estudis sobre 'ls ceps americans, considerats baix lo punt de vista dels recursos que poden prestarnos per la repoblació dels vinyats destruhits per la *filoxera* y ab l' objecte d' adquirir per compte de la Diputació, llevors d' aquelles plantas resintents al contagi de tan terrible plaga, é informarse de la classe de terrenos ahont se cria 'l cep y de son conreu en aquell país.

«L' autor, després de las atinadas consideracions ab que comensa l' informe se deté una mica en la historia biológica del insecte devastador; exposa la manera de veure sobre la línea de conducta que deu adoptarse pera fer frente á la present calamitat, que no es altra que la de combatre y al mateix temps estar preparats pera 'l cas d' una suprema desgracia; estudia, luego, las classificacions dels ceps americans, y descriu las principals especies y varietats que ofereixen major interés baix nostre punt de vista; indica las circunstancias que s' han de tenir presents pera procedir, ab probabilitat d' acert, en la designació de las rassas que millor pogan acomodar-se á nostre país; analisa 'ls graus de resistencia que, segons los datos recullits, poden oferir als atachs de la *filoxera*, ab indicació de las demás malalties que pogan sufrir dits ceps, y enumeració d' alguns insectes enemichs d' aquella; aprecia las qualitats dels vins que suministren los ceps indigenas del Nou Mon deduhint la consoladora conclusió de que no son de temer los funestos auguris d' una próxima y copiosíssima afluencia de vins americans á nostres mercats, compara la índole dels climas dels Estats-Units ab los nostres, baix l' aspecte del cultiu del cep, sortint los nostres ab ventatja; s' ocupa breument de la constitució físich-química dels terrenos de la Unió, ahont se cultivan sos propis ceps, y, al compararlo ab la mineralógica y topográfica de nostra regió, acaba que aquesta ha d' oferir excelent hostatge als ceps americans; entra, desseguida á estudiar los procediments de propagació y de cultiu dels mateixos, seguits en aquell país, los quals apenas se diferencian

dels nostres, com no siga respecte del tipo *Vulpina*, que prefereix los terrenos pantanosos, en oposició de tots los demés del altre costat del Atlántich; exposa, á continuació, las ventatjas que, á jutjar per tot lo dit respecte á las condicions que ofereixen los Estats vitícolas de la Unió, los hi porta nostre territori, senyalant las midas de precaució que, en son concepte, deuen pendres avans de procedir á las plantacions y designant aquellas varietats que ofereixen majors probabilitats de bon exit, tant pera porta-empelts com pera producció directa; acaba, finalment, ab un programa dels travalls que deurían practicarse en la que anomena Escola d' Observació d' aquesta ciutat, que no obstant, reconeix es d' exíguas dimensions y de condicions gens variadas relativament á terreno, exposicions, nivells y topografía, pera emprendre un ensaig que responga á la diversitat de sa índole.»

Molt digna d' aplaudiment es la conducta observada per nostra Diputació provincial que ha portat á cap l' acort del 7 de Febrer d'enguany, fent imprimir luxosament aquesta útil memoria, que honra á la tipografia de la Casa provincial de Caritat y molt especialment á son autor don Frederich Trémols.

AGRICULTURA Y ARMAS.

Aquet es lo nom que porta 'l volum 1er. que ab lo títol de *Propaganda espanyola* ha comensat á publicar D. Honorat de Saleta y Cruixent comandant d' enginyers y coronel graduat d' exércit. Molt nos plau veure com personas que s' han sapigut conquistar las simpatias y apreci de tothom per sa brillant carrera s' ocupin en la noble tasca del escriptor propagandista, però mes nos plau encara tenir que consignarho de las que per sa posició social dedican las horas de vaga y sos estalvis á la popularisació del coneixements que l' home necessita pera ser bon ciutadá. En aquet cas se trova 'l nostre amich de la infancia Sr. Saleta. Aquesta circumstancia, tal volta 'ns privará de poder dir d' ell tot lo que 's mereix y 'ns distreuré de jutjarlo com voldríam, si 'ls llassos d' amistat y vehindat de llinatge no 'ns obliguessin á altra cosa.

Fa poch's anys que aquet pundonorós militar maneja la pluma y la espasa. Ab aquella s' ha conquistat un bon nom essent autor de las obras: *Compendi de la historia d' Espanya*, *Historia universal*, *Llisons d' aritmética* y la que acaba de publicar; ab aquesta, una gloria envejable, que molts ab cabells blanchs no han pogut alcansar.

La d' *Agricultura y armas* está dividida en tres parts: en la primera, s' ocupa d' estudis agrícolas; y aquí es ahont debém quedar-li eternament agraïts per lo recort que tributa al que fou nostre pare, ja que las frases dedicadas als fills vivents en lo capítol II,

anomenat *ceps* y *arbres*, fereixen agradable, encara que no merescudament als quins van dirigidas ab tanta benevolencia. En la segona part, tracta d' *estudis militars* ab gran coneixement de causa y bona copia de datos; mentres que en la tercera y última, demostra la gran simpatia de que 's troba possehit ab los *ideals d' Espanya*, que tan amor patri li inspiran.

No para aquí la cosa, sino que á penas acabat de veure la llum pública 'l volúm que 'ns ocupa, ja 'n ve anunciant un altre, que no deixarà d' estimular molt á las clases militars, á quinas especialment deu convenir, puix tractará dels *Soldats célebres*.

No hem fet mes que apuntar idees, però ja hem manifestat al comens lo perque no podriam fer altre cosa y acabarem dihent ab ell, que: «instruït lo soldat de la manera que exigeix imperiosament nostra época, es segur que tornarà á la casa payral pera honrarla y millorar lo conreu de la terra, podent ensenyar á sos fills los beneficis que resultan de la aliansa íntima de las armas y de la agricultura.»

FRANCISCO X. TOBELLA.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA

SERRAS AGRÍCOLAS ARBEY.

Despres d' aterrats los arbres se solen serrar transversalment en lo mateix bosch, obtenint pessas de diferents llargadas á fi de facilitar lo transport y trauren mes bon partit.

Las explotacions forestals estan interessadas en substituir á la feyna manual del serrador lo treball llest, exacte y dócil de las serras verticals de fulla sens fi ó circular ab carro; pero en mitx de la diversitat d' operacions importa molt saber distingir y adoptar lo sistema més convenient al treball que 's desitja obtenir.

La serra mecánica que 's veu en la següent lámina en primer terme te per objecte escuadrar rápida y convenientment aqueixas grans pessas desde mitx á un metre de diámetre, tan empleadas en l' art del fuster, en la marina y lo comers, aixi com ferne taulons grossos ó posts amples.

Totas las industrias que treballan la fusta utilisan

aquestas serras que donan la primera forma als arbres tallats.

Las serras verticals alternatives pera trenchs rectes admeten tantas fullas com se vulguia; las quals obran á un mateix temps sobre la pessa colocada dalt del carro; dos fullas poden escuadrar: una sola parteix en dos los tronchs grossos quant hi ha necessitat de reconeixer sa qualitat en lo centro ó cor; y dos, tres, deu, quinze fullas divideixen l' arbre tot plegat y en línea recta en tantas parts com fullas de serra.

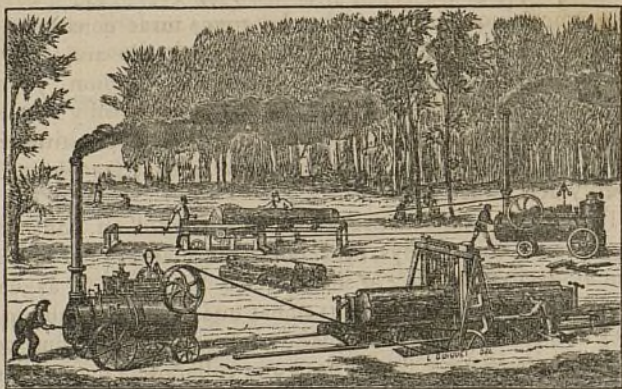

Fig 130.—Serras agrícolas Arbey.

L' altre serra de la figura—que es circular—se presta perfectament á vèncer las dificultats d' un transport instantáni, habent donat los bóns resultats que s' esperaban, segons acredita una llarga experiència.

Los encarregats de fer funcionar las serras mecánicas no deuen may perdre de vista las instruccions que donan las casas constructoras.

La forsa que las mou pot ser de vapor ó d' aygua, servintse en lo primer cas, tractantse de la explotació d' un bosch, de locomovils; en lo segon cas deurán emplearse transmissions telodinámicas ó eléctricas, aixó es cuan lo motor es aygua, y per suposat se troba una mica lluny.

Las serras que 'ns ocupan son de M. Arbey, de París (41 Cours de Vincennes) tan conegut en lo mon industrial per sas preciosas y premiadas máquinas de serrar. A Barcelona s' encarrega de proporcionarlas D. G. J. de Guillen, carrer de Mendizábal, 19—qui dona tota classe d' explicacions y notas de preus sobre las mateixas.

SECCIÓ DE VARIETATS

EMPLEO MEDICINAL DELS OUS.

Un dels remeys mes efficassos contra las cremaduras consisteix en cubrir las ab clara d' ou, ab lo qual se consegueix evitar la acció del ayre y doná frescor á la part cremada. Es preferible al colodion, y per altra part se té sempre á má, y dona mes bon resultat que l' oli y 'ls greixos.

En la disenteria, los ous crusos ab una mica de sucre constituheixen un excelent medicament. Per sas propietats emolients calman la inflamació del ventrell y dels budells.

Per fi, l' aygua albuminosa, preparada ab la clara d' ou, dona excelents resultats, sobre tot en los noys pera tallar las diarreas pertinassas que resisteixen al decuyt blanch y al subnitrat de bismut. Dita aygua albuminosa 's prepara del modo següent: se bat una clara d' ou ab una mica d' aygua, y despres s' afegeix mes quantitat d' aquet líquit, fins completar prop d' un petricó y per fi s' hi posa una cullaradeta d' aygua-naf.

PERA CONSERVAR LA AROMA DEL CAFÉ.

Completant lo que deyam dias endarrera sobre la manera de torrarlo, afegirém que:

Lo café, quan surt de la torradora, pert quasi la meytat de sa aroma; allavors, pera limitar aquesta pérdua, 'l fabricant, afegeix una quantitat de 25 kilógrams (2 y $\frac{1}{2}$, arrobas) de café, 750 grams (21 y $\frac{1}{2}$, unsas) de melassa, que no es sino sucre impur, lo qual refrescant de sobte 'l café, deté expontáneament la dilatació y concentra desseguida la aroma.

A aquest enginy deuen la reputació diferentas tendas, y no á la superioritat del café mòlt, que no es, moltes vegadas, mes que una barreja de qualitats inferiors: de modo que 's deu preferir comprar lo café en grá, y apendre de torrarlo á punt, es dir, al grau que fa apareixer l' oli aromátich en la superficie del grá sense volatilisar-lo; no arribant a aquet grau delicat pera conseguirho, no produheix aroma. Obtingut lo torrat satisfactoriament, es bó espolsar desseguida 'l café ab sucre mòlt.

NOTICIAS AGRÍCOLAS

REPARTO TERRITORIAL.—Per aquesta fetxa deu trobarse ultimament y exposat al públich lo repartiment de la contribució territorial, y durant lo mateix mes, fallarse ó resol-dres, si encara no s' haguessin fet las reclamacions d' agravi produhidas devant l' Ajuntament y repartidors pels que 's cregan perjudicats.

Pera aquest cas, deuen tenir present los interessats, que sols poden reclamar la rebaixa de sas quotas quan justifiquin que en la evaluació de la riquesa d' altres contribuyents del mateix poble, s' ha comés equivocació, ocultació ó falsificació. També 's deu tenir en compte que l' Ajuntament, resolta ja la reclamació produhida, deu retornalshi, originals, los documents que aquells li haguessin presentat pera fer la reclamació, y que ab ells pot lo contribuent apelar del fallo del Ajuntament y repartidors devant del Governador civil per tot lo dia 15 del corrent mes.

EXPOSICIÓ ARTÍSTICH-INDUSTRIAL.—En la que 's celebrá en la última quinzena de Maig á Figueras hi han figurat algunas eynas de pagés, de las que aném á donar compte. Lo constructor Sr. Esteba exposá una arada de sub-sol senzilla, á la vegada que resistent, y un altre de doble orelló. coneguda per de Brabant. D. Joseph Ubanell ha exposat sa acreditada bomba de rosari, y D.ª C. Novell viuda de Coll y fills, un rascle de ferro imitació de 'ls d' Howard y un desterrossador dentat sistema Crosskil, ab rodas, de suma utilitat pera 'ls terrenos argilosos. D. Benet Ban-challaria dos soplets insecticidas, un sífo pera trafegar vins, ab sa bombeta pera produhir lo buyt, y una plomada de llautó molt ben afinada. Dos modelos de botas ovales de D. Joan Hild, que poden figurar al costat dels millors del estranjer, un alambich de coure y una escaldadora que pren l' aygua automàticament, de D. Mariano Pagés; unas válvulas y llansa de rego, de llautó, de D. Josep Capdevila, esmeradament construïts per D. Enrich Miravalles, donan mostra patent de la intelligencia dels industrials figuerenchs.

GACETA COMERCIAL, FABRIL Y AGRÍCOLA.—Segons comunicació rebuda, desde l' 15 del corrent comensará á veure la llum pública un diari no pot lltich ab lo nom que hem indicat avans. S' ocupará d' interessos generals, ciencias, arts y notícias y estará baix la direcció de D. Lluís Ricardo Fors.

Després de desitjarli llarga vida y moltes suscripcions, admetém desseguida l' cambi que 'ns proposa la comunicació que hem tingut lo gust de rebre á aquest objecte

SOCIETAT ECONÓMICA GERONINA D' AMICHS DEL PAÍS.—Aquesta corporació ha circulat una *Taula demostrativa* de la rebaixa que sufriran per la projectada reforma Aranzelaria los drets senyalats pel aranzel als productes agrícoles é industrials que especialment afectan á la provincia de Gerona.

De molta utilitat creyém la fulla que reberem y sobre tot en las circunstancias actuals que s' está debatent aquesta trascendental qüestió, que tan directament afecta al interessos tots y molt especialment als que de la agricultura dimanen.

MANIFESTACIONS PROTECCIONISTAS.—Tinguerem lo gust d' acceptar las galanas invitacions que se 'ns dirigiren per part de las dos corporacions que las portaren á cap. La del Institut de Foment del Travall nacional se verificá en lo Teatro Principal de Barcelona y la de la Societat económica geronina d' amichs del país en lo de Gerona.

Assistirem á las dos y no podem menos d'agrahir las distincions de que forem objecte y aceptar en un tot las ideas que en abduas se sustentaren respecte al motius pera la derogació de la base 5.ª aranzelaria, que en mal hora vol imposarsens á despit de tot.

DESTRUCCIÓ D' INSECTES.—Pera destruir los que sovint atormentan á las aus casulanas, s' usa 'l següent remey tant senzill y económic com rápit.

Basta fregar per dessota las alas de las gallinas ab oli de llevor de cá-nem. Una sola aplicació basta molt sovint pera lliurar á la au del insecte que la molesta, pero no hi ha perill en repetir la operació, si á cas no produheix bon efecte la primera vegada.

DESTRUCCIÓ DE RATAS.—Pera extirpar las ratas y ratolins se posa en un plat guix en pols molt fina, y al demunt s' hi posa farina, de modo que cubresca tot lo guix y formi una capa prima. A poca distancia 's col·loca un altre plat ab aygua. Los ratolins y las ratas se dirigeixen desseguida en bu ca de la farina; pero al menjar-se aquesta s' introduheixen també 'l guix en lo ventrell y com després de replens, beuhen aygua, lo guix augmenta molt de volúm, y 'ls produheix tal perturbació, que moren ó 's quedan sense poderse moure.

Aquest procediment té la gran ventatja de no fer us de materias verinosas, que sempre produheixen inconvenients pera son maneig, sobre tot si en la casa hi han criaturas.

IGUALADA.—Una forta tempestat d' aygua y pedra 's desencadená la setmana passada en los termes municipals d' aquesta ciutat, Jorba, Rubió y Odena. En aquest últim punt y per la part del Espelt, descarregá tan forta pedregada, que encara que en reduhit espay, danyá moltíssim las vinyas, que suffri en tan cruel assot. La pluja que caygué 'l dia següent y l' endemá passat haurá sigut molt beneficiosa pera la cullita de tardanias, puix segons los paguesos, la falta de las plujas durant lo mes de Maig comensaba á perjudicarla.

TORTOSA.—S' está verificant la sega en aquest terme municipal y ja sia efecte dels vents forts ó 'l rovell, molts sembrats han quedat complertament perduts y sense esperansas de cullir la llevor.

BEI-MONTE (BAIX ARAGÓ).—En aquest terme los sembrats son bastant bons en las terras de bona qualitat y ben cultivadas, pero en las d' inferior classe y que no tenen bona labor son dolents, esperimentantse també la malaltia ó cuch que 's queixan en molts pobles.

La cullita d' oliva promet donar gran resultat si 'l fruyt arriba á complerta maduresa.

GRANOLLERS.—La fira que tots los anys te lloch lo dimars de Pascua de Pentecostés, no fou enguany molt concorreguda, degut primer, á la pluja de la nit de sa vigilia y segon á que la majoria dels culliters de blat desitjan segar-lo aquesta setmana; no obstant hi hagué molt bestiar caballar y mular, dels que 's feren algunas transaccions á preus bastant alts: lo porquí y cabriu no estigué molt animat y 'l boví ho fou regular. En cuan á grans son pocas quantitats las que 's posan á la venda, degut á la necessitat de vendre que tenen ja 'ls propietaris, ja 'ls masovers ó parciers, pera acudir al sens fi de pagos que en son dia tenen que verificar sense tardansa y per aixó venen despres de la cullita pera atendre á sas apremiants necessitats.

Lo ví 's trova avuy encalmat, habent sufert baixa en sos preus com veuréu en la adjunta nota dels mateixos.

Los preus dels grans y demás, son com segueix: Blat xexa, á 16 pesse-

tas la quartera.—Mestall, á 12.—Ordi, á 7'50.—Blat de moro, á 11. Monjetas paretanas, á 22.—Id. dragonas, á 23.—Id. ganxets, á 27.—Fabons, á 11.—Fabas, á 10'50.—Bessas, á 11.—Ciurons, á 23.—Patatas, á 5.

Bestiar.—Bens saboreños, á 12'50 sous la carnicera los de 13 á 14 lliuras.—Id. estremeños, á 11'50 id. id. id.—Bous, á 6 $\frac{1}{4}$ á 6 $\frac{1}{2}$ rs. carnicera.

REVISTA VINÍCOLA

La calma que venim anunciant repetidament continua accentuantse cada dia mes, habent declinat los preus de las classes baixas, que pel re-
traitment dels compradors pera las mateixas creyém seguirá la baixa mes
marcadament. Las classes superiors sostenen bé sos preus á pesar dela
falta d'operacions que 's nota, especialment en nostra provincia. En la
de Tarragona lo mohiment es també de molt poca importancia, efectuant-
se solament algunas tranzaccions en los vins de color que comensan ja á
ser una mica escassos. Los preus que regeixen en aquells mercats son de
48 á 51 pessetas per las classes secas del baix Priorat ó peu de la monta-
nya, de 20 á 25 pels de la comarca del camp y de 50 á 55 los del Prio-
rat bons. En la comarca del Vendrell se cotisa de 20 á 30 pessetas.

Las noticias dels demás centres vinícolas no acusan tampoch variació
notable, efectuantse alguna que altre operació als tipos anteriors. A pesar
d'haber cridat oportunament la atenció de nostres vinicultors sobre la
disposició del Govern francés de prohibir la circulació per dit pais dels
vins enguixats, nos consta continuan seguint dita práctica pera la major
coloració del líquid, exposantse á que sos caldos no pugan tenir sortida
pera dit punt. Creyém d'interés recordarloshi, supost que estèm conven-
suts van á sortir perjudicats continuant dit sistema.

Las noticias que tenim dels mercats francesos, venen també confirmant
sos anteriors avisos, continuant la calma en las operaciones al en gros.
Las negociacions definitivas pera la renovació del tractat de comers entre
Fransa é Inglaterra s'han obert ja á Londres, y segons tenim entés, nos-
tres vehins tractan de que sos vins obtingan ventatjas sobre nostras pro-
cedencias. ¿Es que nostre Govern s'ha ocupat d'aquet assumpto?

Dels documents oficials publicats per la administració general de las
aduanas de Fransa, resulta que la importació de nostres vins en los cua-
tre primers mesos d'aquest any es de 2.118,188 hectólitres contra 2.260.082
en igual período del any anterior, resultant per consegüent una disminu-
ció en lo present any d'uns 142,000 hectólitres, que han sigut adquirits
de més á Italia, quals vins comensan á tenir molta acceptació en aquells
mercats. Cridem la atenció de nostres comerciants y vinicultors sobre 'ls
anteriors datos pera que obrin en consecuencia.

Lo moviment de nostre port no ha tingut tampoch variació al senyalat:
sense variació en los preus d'embarch. En lo de Tarragona hi ha calma
en los embarchs pera Ultramar, tant que en la última dezena no s'ha
despatxat cap barco, però 'ls preus han tingut pocas alteracions. Los preus
pera Ultramar per las marcas ben reputadas y á tota venda están sostin-
guts, puix ni pels culliters ni pels fabricants hi han desitjos de despendres
de sas existencias.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13, baixos.